

ПРЕГЛЕД НА ПЕЧАТА – 11 февруари 2010 г.

Медия: ДНЕВНИК

- Заглавие:**
- [Страни от ЕС все пак са готови да помогнат на Гърция](#) Германия и други страни от еврозоната са готови да финансират Гърция, ако страната не може да се справи с фискалните си проблеми.
  - [Бизнесът: Юристите излизат от университета неподготвени за работа](#) Юристите излизат от университета неподготвени за правните професии и без практически умения.
  - [Дянков централизира поръчки за всички министерства](#) От 1 юли отдел към министъра на финансите ще възлага обществените поръчки за самолетни билети, офис консумативи, гориво и почитване за всички министерства и агенциите към тях.

Медия: СЕГА

- Заглавие:**
- [Инсулинът вече не е безплатен за 40 000 души](#) Диабетиците ще доплащат по 5 лв. максимум. Обмисля се касата да дава повече пари за лекарства

Медия: СТАНДАРТ

- Заглавие:**
- [Желязна лейди пое парите за здраве](#) Жени Начева е новият директор на НЗОК, решиха депутатите вчера.
  - [Търговци на цигари искат "Булгартабак"](#) Ще участват в търга за холдинга с банка, твърди икономист

Медия: МОНИТОР

- Заглавие:**
- [Такса "Паркинг" пред дома поскъпва двойно](#) Винетката става абонаментна карта, скача до 140 лв.

ЗА БСК:

Медия: ДНЕВНИК

- Заглавие: Дянков централизира поръчки за всички министерства**
- От 1 юли отдел към министъра на финансите Симеон Дянков ще възлага обществените поръчки за самолетни билети, офис консумативи, гориво и почитване за всички министерства и агенциите към тях. Това реши правителството вчера. По този начин ще се преустанови практиката всяка институция да договаря различни цени за изброените стоки и услуги. Целта е да се спестят средства, да се повиши прозрачността и да се намали корупцията, заяви Дянков. Той изчисли, че чрез централизирането на поръчките ще се спестят около 20-25 млн. лв. на годишна база. Дянков не изключи възможността при добри резултати обхватът на обществените поръчки, които се възлагат от едно звено, да се разшири и дейностите по големи инфраструктурни проекти и ремонти също да се възлагат централизирано. През 2008 г. предложение за това направи **Българската стопанска камара**. Според бизнес организацията ползата от централизираното управление на процеса е, че така ще се реши проблемът с липсата на административен капацитет в по-малките възложители. До 15 май министърът на финансите трябва да определи задълженията на отдела и отношенията му с институциите, за чиито нужди ще се правят поръчките. Дянков добави, че и в момента във финансовото министерство има подобно звено и разширяването на задачите му няма да доведе до назначаването на нови служители.

Медия: КЛАСА

- Заглавие: Директорът на икономическата програма в Центъра за изследване на демокрацията Руслан Стефанов: Кризата доведе до намаляване на корупцията. Дължи се на страха на администрацията от съкращения и от свиването на пазара**
- Руслан Стефанов се присъединява към Центъра за изследване на демокрацията през 2002 г. и работи в областта на противодействие на корупцията, сивата икономика и държавното управление. Той притежава магистърска степен по икономика от УНСС и Университета за икономика и бизнес администрация във Виена.*
- Г-н Стефанов, във в. „Класа“ вчера бе публикувана информация на **БСК**, че размерът на подкупите в обществените поръчки е достигнал 1 млрд. лв. Центърът за изследване на демокрацията изследва много задълбочено проблемите на корупцията през годините. Какви са вашите наблюдения?

- Последните ни данни конкретно за обществените поръчки са от 2006 г., но мисля, че оттогава няма голяма промяна. Тогава процентът на подкупа от стойността на поръчката, деклариран от фирмите, беше 7,5%. Ако приемем, че и двете страни си разделят съответното възнаграждение, то вероятно подкупът стига до 15%. Големият проблем при обществените поръчки е, че загубата за обществото е по-голяма, защото бизнесът калкулира рушвета като разход и търси начин да го избие. Фирма, която е дала, знае, че най-вероятно няма да има елементи на контрол, което води до две последствия. Едната е, че бизнесът намалява качеството, а втората е, че когато подкупът е прекалено голям, че не позволява самото изпълнение, за да се избие сумата, обектът не се довършва, или се искат допълнителни средства.

- Все още ли се искат по 10% комисиона от сделките, каквото число беше придобило популярност преди години?

- Не сме правили изследване конкретно за размера на комисионите. Според изследвания на други организации размерът варира между 10 и 30 на сто. Като има случаи дори на поискани 50% , т.е. половината от сумата на обществената поръчка.

- Само даването на пари под масата ли е проблемът при обществените поръчки?

- Много по-често се наблюдават добре известните вече обръчи от фирми. В тези случаи не се дава подкуп, а се печели срещу осигуряването на подкрепа впоследствие. Партийният актив има нужда от подкрепа, когато съответната партия загуби изборите. Тогава целият апарат, зает доскоро в изпълнителната или законодателната власт, трябва да бъдат издържан. Но със субсидиите, които получава партията, това едва ли е възможно. Тогава влизат в сила договорките. Част от тези хора се назначават с политически протекции в частния сектор. Има и обратна тенденция - фирми, които са достатъчно силни, инвестират в хора на ключови административни позиции, които да им осигуряват развитие на бизнеса. Не може да се каже, че бизнесът е само жертва на този процес.

- Законодателни или народопсихологични са причините за несправянето с корупцията?

- Това са двете крайности. От една страна, вярваме, че всичко може да се реши законодателно, а от друга, казваме, че нищо не зависи от нас, защото българите сме корумпирани. И двете крайности не са верни. Корупция има в цяла Европа. Наскоро беше публикувано изследване на Евробарометър, което показва, че България не е сред най-корумпираните. Проблемът е голям в Южна и Източна Европа, там, където има по-нестабилни институции, смяна на режими, или нямат добре изградена пазарна инфраструктура. Не можем да кажем, че българите са най-корумпираните. По-скоро има съчетаване на липса на правила за прилагане на законите и липсата на санкция, най-вече за висшестоящите. Дори в случая за пътния фонд, който придоби най-голяма известност, най-високото наказание се понесе от най-нискостоящия човек.

- Не е ли парадоксално? От една страна, постоянно говорим за борба с корупцията, а от друга, малцина са наказани за това престъпление?

Време е да вземем мерки така, че съществуващите закони и институции да започнат да работят. Винаги, когато има промяна на правителство или негативен доклад от ЕК, най-лесното, което правим, е да променим законите. Но според международните оценки законите ни са в пълен синхрон с европейските, дори в много случаи и по-добри. Проблемът е в нежеланието да се поеме отговорност за определено решение и нежеланието да се преследва нарушението. Има една цяла система в изпълнителната власт, която на практика не върши работа. Всичко, открито като нарушение, отива в прокуратурата и съда, а това са най-тежките машини. Агенциите, инспекторатите, антикорупционните комисии трябва да правят така, че само най-тежките случаи да стигат до прокуратурата. В същото време, когато има толкова много дела в прокуратурата, не е извинение да се казва, че поради това магистратите не могат да си вършат работата. Неприемливо е да се казва, понеже друга система не работи и ние не можем.

- Може ли пак корупция да е причината тези институции да не си вършат работата?

- Не само рушветът води до неизпълнение на задълженията. В много случаи това е и недоброто функциониране на системите за контрол и съответно неспособността на висшия и средния мениджмънт да мотивира хората си да направят съответните стъпки. Между другото това е и причината ЕК да иска напредък не просто по-всички дела, искат знаковите дела да бъдат разрешени. В противен случай каква е мотивацията на някой служител. Представете си как някой данъчен отива да глобява продавач на гевреци, защото няма касова бележка например и в същото време знае, че регионалният директор, назначен по партийна линия, не прави проверки на фирмите от съответния обръч.

- Подобни примери доведоха и до добилата популярност народна мъдрост напоследък „За кокошка няма прошка за милион няма закон“.

- Именно, но това действа страшно демотивиращо. Погледнете в Германия. Получава германската държава данни за укрити данъци от германски гражданин и първият, който преследва и осъжда, е шефът на Дойче пост. Друг пример е делото за субсидиите по САПАРД. В Германия вече мина, хората си излежах присъдите, а у нас нищо не се случи. Делото за футболния бос в Сандански, който го осъдиха условно пак в Германия. А какво става у нас? При всеки опит да се наложи ред, изникват местни велможи, които се оказват над закона.

- Споменахте местни велможи, как си обяснявате появата и безнаказаното им съществуване?

- Съчетанието между бързо забогатяване, безнаказаност през последните 20 г. и възможности за включване в политическия процес им дава самочувствие, че са имунизирани срещу преследване.

Когато виждат, че може да се забогатее, като се подкупят няколко души и да се направи примерно строеж, който да се продаде с 400% печалба, защо да се занимават с нещо производително. Ще стоиш няколко години и ще мислиш само за големия удар. Постепенно това се превръща в модел на бизнес поведение. Това носи печалби.

- Наблюдавате ли промяна през последните седем месеца, откакто на власт е правителството на ГЕРБ?

- Това, което системата за мониторинг на корупцията на центъра улови, е, че има спад в корекционния натиск. По отношение на активните действия позитивното е, че нещата около основните правоохранителни агенции, например ДАНС, се поуспокоиха. Има и формиране на общи екипи, които да действат по определени дейности. Създаването на екипи от доказали се професионалисти е един от малкото механизми, които работят в среда като нашата. Спадове в корупционния натиск е имало и в миналото. Тенденцията е винаги преди избори да има увеличение на натиска, а след избори - намаление. Най-общо може да се каже, че има опипване на почвата.

- Икономическата криза влияе ли на този процес?

- Да. За първи път от 10 години в администрацията съществува основателен страх от съкращения и опасения, че няма да могат да си намерят работя. Ако през 2008 г. бяхте казали на някой, че ще го съкратят, това едва ли щеше да се разчете като заплаха – може бързо да си намери друга работа. Разбира се, силно прокламираната от правителството нетолерантност към корупцията също изигра своята роля.

- Споменахте икономическата криза. В самия епицентър ли сме в момента, или най-трудното е минало?

- Следим едновременно макропоказателите и това, което фирмите споделят в разговори. Изглежда, последното тримесечие на 2009 г. и първото на 2010 г. са най-тежките. Но се вижда, че не сме почнали движението нагоре. Все още, ако движим по дъното. Няма ясни сигнали за възстановяване.

- Увеличават ли се заетите в сивия сектор?

- При нашите изследвания установихме, че ще има такова увеличение, и то вероятно вече е факт. Броят на хората, които получават повече, отколкото декларират, се увеличава. Така ще бъде, докато няма стабилни перспективи за възстановяване на ръста на икономиката.